

KUNSZTOWNY (28) *ai*

kunштowny (26), **kunштowny** (2) *KwiatKsiąż, GosłCast.*

-n- (18), -ń- (10).

o *jasne*.

comp kunштowni(e)jszy (1).

sg m N kunштowny (8). \diamond *A* kunштowni(e)jszy (1). \diamond *f N* kunштowną (4). \diamond *G* kunштown(e)j (2).
 \diamond *I* kunштowną (1). \diamond *n N* kunштown(e) (2). \diamond *A* kunштown(e) (1). \diamond *pl G* kunштownych (5). \diamond *A*
subst kunштown(e) (2). \diamond *L* kunштownych (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. *Mistrzowsko wykonany, piękny; wymyślny* (5) : *ŷynowi młodźemu dał trzy kunštowne á bárzo drogie dáry. Pierścień Złothy/ Sponki/ á drogie Sukno. HistRzym 61, 61; zŷyli moy Rym/ moiá ŷzkodá/ Dáy kuńštownieyŷzy (doydzie z námi zgodá) KlonKr F4v; ná bántietách tylko/ W ŷtroiách á grách kuńštownych/ tám trawimy wŷzytko. GosłCast 37.*

W charakterystycznych połączeniach: kunштowny (-a) dar (2), *gra, rym, wymowa*.

Szereg: »kunштowny a subtelny« (1): *Retorika tedy trzecia ielt miedzy roŷtropnymi á rozumnymi naukami/ przez ktorą ŷzukamy kunštowney á ŷubtelney wymowy KwiatKsiąż Iv.*

2. *Żartobliwy; niepoważny; facetus Mącz, Calag, Cn; iocosus, salsus Mącz, Cn; festivus, ludicrus, ludibundus Mącz; ludicer, urbanus Cn* (20) : *Sale conditus et facetiis, Smieŷzny y kunštowny. Mącz 63a; Dictum ridiculum. Smieŷzna/ Kunštowna przypowieŷć. Mącz 86c, 113b, 125c, 198d, 199a; Höfflich. Zártowny. Kunštowny. Faetus. Calag 285a.*

W przeciwstawieniu: »kunштowny ... stateczny« (1): *Tákową trefnoŷć zową z Greckiego Ironiá/ á ielt bárzo przyŷtoyna wielkiemu pánu/ ták w kunštownych/ iáko y w ŷtátecznych rzeczách GórnDworz R2.*

Wyrażenie: »kunштowna poŷługa« [*w tym: żart abo kunштowna poŷługa* (6)] = *żart* (8): *żárt/ ábo kuńštowna poŷługá nic inego nie ielt/ iedno iákies ofzukánie przyiacielŷkie/ w rzeczy áni ŷzkodliwey/ áni obráźliwey: á ielli czo/ tedy nie bárzo. GórnDworz S3v, B6, S3v, S4, S6, T3v, T6, T7v.*

Szeregi: »bezpieczny a kunштowny« (1): [*dworna pani*] *chcąc ŷie popiáć beŷpieczną/ á kunštowną/ niechay ŷprofnie / á niewŷtydliwie nie mowi GórnDworz X.*

»trafny, (a) kunштowny« [*ŷyk 2 :1*] (3): *Salsus, Słony. Et Metaph. Trafny/ kunштowny. Mącz 364c, 174a; Lukáŷ Gornicki opiáł w opiyłch Polakách tráfne á kuńštowne dworŷtwo w ŷwym Dworzáninie. WerGoŷć 247 marg.*

3. *Sprytny, przebiegły* (1) : *Niektorym theŷ ktorzy ná męki máią być dani/ pierwey wŷzytki włofy brzytwą ogołá/ dla opátrzenia/ áby iákich kuńštownych pomocy we włofyech niemiał GroicPorz ii2.*

4. *Sztuczny, nieprawdziwy, wymyŷlony* (2) : *Imaginarie militiae genus, Kunštowne ŷzermowánie. Mącz 165d.*

W przeciwstawieniu: »kunштowny ... prawdziwy« (1): *Nuptiae vere, Nie kunštowne wefele ále prawdziwe. Mącz 489b.*

Synonimy: 1. mistrzowski, piękny, wdzięczny, wymyślny, zmysłny; 2. biesiadny, błazeński, krotofilny, śmieszny, trafny, żartowny; 3. chytry, podstępny; 4. zmyślony.

Cf [KUNSZTOWY], NIEKUNSZTOWNY

IM